

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I.**, bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. S., advokátom so sídlom v H., proti žalovanej **A.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. M., advokátom so sídlom vo V., **o zaplatenie 7 501,82 €** (226 000 Sk) s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 16 C 146/2005, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. novembra 2008 sp. zn. 1 Co 81/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 244,28 € na účet JUDr. S., advokáta so sídlom v H., vedený vo V., a.s. pod č. X..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 20. marca 2008 č.k. 16 C 146/2005-136 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi do 3 dní 226 000 Sk a v rovnakej lehote mu nahradiť trovy konania. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalovaná predala žalobcovi osobné motorové vozidlo, ktorého nebola vlastníčkou. Kúpna zmluva je v dôsledku toho neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka) a žalovaná, ktorá sa bezdôvodne obohatila (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka), je povinná bezdôvodné obohatenie vo výške zodpovedajúcej vyplatenej kúpnej cene (226 000 Sk) vydať tomu, na úkor koho sa bezdôvodne obohatila. Výrok o trovách konania odôvodnil súd poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove rozsudkom z 19. novembra 2008 sp. zn. 1 Co 81/2008 napadnutý rozsudok potvrdil a žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie nie je dôvodné. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, správne zistil skutkový stav a skutkové zistenia správne

právne posúdil. Odvolací súd vecne správne rozhodnutie potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Výrok o trovách konania odôvodnil poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním. Podľa jej názoru jej v konaní bola postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V danom prípade tento súd určil termín pojednávania na 8. októbra 2008; na základe jej žiadosti doloženej lekársym potvrdením bolo v tento deň pojednávanie odročené na neurčito. Odvolací súd 17. októbra 2008 zverejnil na svojej oznamovacej tabuli, že rozsudok vyhlási 19. novembra 2008; rozsudok aj v uvedený deň vyhlásil. Podľa právneho názoru žalovanej jej tým bola znemožnená realizácia jej procesných práv, lebo „ak jej raz bolo priznané právo zúčastniť sa odvolacieho konania a v súlade so zákonom oznámila, že toto právo využíva, nemôže byť toto právo odňaté, a to ani s odkazom na zmenenú právnu normu. Opačný postup je narušením právnej istoty a predvídateľnosti práva“. Z týchto dôvodov žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení žiadal odmietnuť procesne neprípustné dovolanie žalovanej a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania vo výške, ktorú vyčíslil vo vyjadrení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého

odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd výrokom svojho rozsudku nevyslovil, že je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Prípustnosť jej dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

Dovolanie žalovanej by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania; ak v konaní došlo k procesnej vade vymenovanej v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie, proti ktorému inak dovolanie nie je prípustné. Prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia však nezakladá samo tvrdenie dovolateľa o existencii procesnej vady tejto povahy, ale zistenie, že v konaní skutočne k predmetnej vade došlo.

Žalovaná existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto nevyplýva ani z týchto ustanovení.

So zreteľom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či konanie nie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania (napr.

práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom.

Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa vyzval účastníkov konania 9. mája 2008, aby sa vyjadrili, či súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania (§ 209a ods. 1 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008). Odvolací súd vytýčil termín pojednávania na 8. október 2008, avšak vzhľadom na žiadosť žalovanej doloženej lekárskeho potvrdením toto pojednávanie odročil na neurčito. Na č.l. 161 spisu sa nachádza pokyn predsedu senátu odvolacieho súdu zo 17. októbra 2008, aby na úradnej tabuli odvolacieho súdu bolo oznámené, že odvolací súd vyhlásil rozsudok 19. novembra 2008 o 9.55 hod v miestnosti č. 102. Odvolací súd rozsudok vyhlásil tak, ako oznámil na svojej úradnej tabuli.

V čase, keď súd prvého stupňa zisťoval, či účastníci súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania, bol účinný Občiansky súdny poriadok v znení do 15. októbra 2008 (t.j. v znení do účinnosti zákona č. 384/2008 Z.z.). Podľa Občianskeho súdneho poriadku v tomto znení platilo ako zásada, že na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie (§ 214 ods. 1); výnimky z tejto zásady boli vymedzené ustanovením § 214 ods. 2 a 3 O.s.p.

Dňom 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení od uvedeného dňa na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v tomto znení ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Osobitne treba zdôrazniť, že v zmysle § 372p ods. 1 O.s.p. sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže „ďalej“ nie je o možnosti odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008 aj na konania začaté do tohto dňa „ustanovené

inak“, nič nebránilo Krajskému súdu v Prešove, aby predmetnú vec rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pričom o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci upovedomení spôsobom, ktorý určuje zákon (§ 156 ods. 3 O.s.p.). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom. Žalovaná teda neopodstatnene tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

K námietke žalovanej, že „ak jej raz bolo priznané právo zúčastniť sa odvolacieho konania a v súlade so zákonom oznámila, že toto právo využíva, nemôže byť toto právo odňaté, a to ani s odkazom na zmenenú právnu normu; opačný postup je narušením právnej istoty a predvídateľnosti práva“, dovolací súd uvádza, že procesné oprávnenie zúčastniť sa odvolacieho pojednávania jej nepriznal súd, ale zákon (Občiansky súdny poriadok v znení do 15. októbra 2008). Pokiaľ neskorší zákon (Občiansky súdny poriadok účinný od 15. októbra 2008) inak upravil toto procesné oprávnenie žalovanej vymedzením prípadov, kedy môže dovolací súd prejednať odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, a dovolací súd, dôsledne sa riadiac prechodnými ustanoveniami zákona konal v súlade s ustanoveniami neskoršieho zákona a odvolanie žalovanej prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, nemožno mu vytýkať odňatie možnosti žalovanej konať pred odvolacím súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Treba dodať, že aj požiadavka právnej istoty a predvídateľnosti práva má limity a hranice dané zákonnou úpravou, ktoré v tom – ktorom prípade môžu byť zmenené novou zákonnou úpravou.

Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že prípustnosť dovolania žalovanej v časti, ktorá smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania (tento výrok má z hľadiska procesného povahu uznesenia – viď § 167 ods. 1 O.s.p.), je vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola žalovaná úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcovi (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy dovolacieho konania vyčíslil vo vyjadrení k dovolaniu. Dovolací súd mu v súlade so zaužívanou praxou priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval už v konaní pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Vychádzal z § 10 ods. 1 tejto vyhlášky a tarifnú náhradu určil sumou 237,33 € Sk, čo spolu s režijným paušalom 6,95 € (§ 15 písm. a/ uvedenej vyhlášky) predstavuje 244,28 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. októbra 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková